

Landbruks- og matdepartementet
Klima- og miljødepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet

Vår ref.:
PAL

Deres ref.:
[Navn]

Dato:
20. juni 2024

Teknas innspill til revidert gjødselregelverk – høring av forslag til ny forskrift om lagring og bruk av gjødsel mv. (gjødselbrukforskriften)

Tekna er fagforeningen for 108 000 naturvitere, teknologer og studenter. Våre medlemmer har høyere utdanning og representerer viktige kunnskapsmiljøer i Norge.

Tekna har mange medlemmer som arbeider i kommunene med vann, avløp og miljø og som er faglig ansvarlige for produksjon av slam til bruk som gjødsel i landbruket.

Tekna er positiv til at forslaget til gjødselbrukforskrift endelig foreligger og dermed fjerner usikkerhet for bønder, produsenter av gjødsel og andre som berøres av miljøpåvirkningene som følge av avrenning til vassdrag og fjorder. Tekna støtter arbeidet for å oppfylle EUs vanndirektiv og for renere vannforekomster. Spesielt er situasjonen i Oslofjorden alvorlig, og problemene med avrenning fra landbruket i kombinasjon med andre miljøpåvirkninger må kartlegges og løses. Vi merker oss at kommuner i innlandet har fått midler til å kartlegge hvilken effekt avrenning og utslipp fra renseanlegg vil ha på vannmiljøet lenger ned i vassdragene og ut i Oslofjorden. Dette er noe Tekna mener er svært positivt. For Tekna er det viktig at tiltakene som iverksettes er kunnskapsbaserte og at de har målbar effekt på miljøet.

Tekna vil i det følgende understreke at unntaksreglene i forskriften ikke må bli en sovepute, og at støtte til innovasjon er viktig for at avløpsslam kan utnyttes som gjødsel.

Dispensasjoner og overgangsordninger i forskriften må innebære krav til endringer

Vi merker oss at departementene legger opp et fleksibelt regelverk med ulike spredefrister og varierende mengdekrav til fosfor per arealenhet i deler av

landet, og balanse gjødsling som alternativ til fastsatte mengdekrav. Det skal også kunne gis dispensasjoner fra fosforgrensene i kombinasjon med krav til tiltak mot avrenning. Det tas sikte på at reglene skal innføres gradvis og at overgangsordninger skal gi landbruket tid til omstilling.

Tekna mener at den nye forskriften må lede til reelle endringer og lavere utslipp av fosfor og nitrogen fra landbruket. Det er viktig at overgangsordninger og dispensasjoner innebærer at endringer også iverksettes på kort sikt slik at nye metoder og teknologi tas raskt i bruk. Dispensasjoner og overgangsordninger må ikke bli en sovepute og et hinder for nødvendige endringer.

Fiskeslam, matavfall og avløpsslam som ressurs i et kretsløpsperspektiv

Den nye gjødselbrukforskriften vil regulere bruk av både husdyrgjødsel og gjødsel fra andre kilder. Tekna er positive til dette. Tekna har mange medlemmer som arbeider i vann- og avløpsbransjen og som forsyner jordbruket med gjødsel fra slambehandlingsanlegg rundt om i kommunene. For Tekna er det viktig at slam fra renseanleggene sees på som en ressurs i et sirkulært perspektiv. Slam og avfall inneholder næringsstoffer som først og fremst bør utnyttes i landbruket.

Departementene viser til at forslaget til forskrift er ment å utløse innovasjon innen produksjon og behandling av slam for bruk som gjødsel. Høringsnotatet beskriver imidlertid ingen tiltak for å støtte slik innovasjon. De kommunale renseanleggene er finansiert gjennom et selvkostregelverk som i utgangspunktet kun finansierer investering og drift og hvor det er vanskelig å finne midler til innovasjon og utvikling.

Tekna mener at departementene må følge opp et skjerpet regelverk for bruk av slam som gjødsel, med støtte til innovasjonsprosjekter som utnytter slam som ressurs i et sirkulært perspektiv.

Tekna mener videre at departementene bør vurdere hvordan avløpsslam fra mindre avløpsanlegg kan utnyttes og hvor det er økonomisk krevende å produsere slam med en kvalitet som er egnet som gjødsel. Norge har mange små kommuner med store avstander, og det vil være kostbart for abonnentene i den enkelte kommune å bære kostnadene for bearbeiding av avløpsslam til en kvalitet som egner seg som gjødsel. På dette området er det behov for statlig støtte til utvikling av mer kunnskap og teknologi.

Tekna vil gjennom våre fagmiljøer følge implementeringen av gjødselbrukforskriften og bidrar gjerne med ytterligere innspill. Vi stiller gjerne opp for et møte med dere for klargjøring av våre synspunkter.

Med vennlig hilsen

Line Henriette Holten
generalsekretær